Załącznik
do Uchwały **Nr XIV/96/15**
Rady Powiatu Pabianickiego
Z dnia **29 października 2015 roku**

POWIATOWY PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

NA LATA 2011-2016

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie .....str. 2

II. Zasoby ludzkie i instytucjonalne w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim .....str. 9

III. Analiza SWOT.....str. 13

IV. Skala zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim .....str. 15

V. Podstawy prawne programu .....str. 29

VI. Zadania powiatu w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie .....str. 30

VII. Adresaci programu .....str. 31

VIII. Założenia programu .....str. 31

IX. Cele programu .....str. 32

X. Przewidywane efekty .....str. 35

XI. Czas realizacji i finansowanie programu .....str. 36

XII. Monitoring i ewaluacja.....str. 36

XIII. Harmonogram realizacji zadań w ramach Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim na lata 2011-2016. .....str. 38

I. WPROWADZENIE

Zjawisko przemocy w rodzinie było zawsze obecne, jednak długo było marginalizowane i ignorowane m.in. z powodu zakorzenionych w społeczeństwie stereotypów choćby tego, że „każdy powinien sam prać swoje brudy". Na szczęście od kilkunastu lat w krajach zachodnich, a od co najmniej kilku w Polsce zaczęło być postrzegane i traktowane jako ważny problem społeczny. Milowym krokiem w walce ze zjawiskiem przemocy domowej, próbą podjęcia celowych, skutecznych i jednolitych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz niwelowania jej skutków zarówno doraźnych jak długotrwałych jest **ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).** Ustawa zakłada, że ofiarom przemocy domowej należy się szeroko rozumiana bezpłatna pomoc i wsparcie – m.in. medyczne, psychologiczne, prawne a także w formie schronienia. Kładzie nacisk na profilaktykę oraz długofalowe działania prewencyjne.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, związkiem ludzi połączonych pokrewieństwem lub powinowactwem, a więc poprzez więzy krwi bądź małżeństwo czy też konkubinat, mieszkających i gospodarujących wspólnie.

Ustawa o pomocy społecznej (t.j. Dz.U z 2009r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.) w art. 6 pkt 14 definiuje rodzinę jako osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Członek rodziny, zgodnie z zapisem ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu Karnego z dnia 6 czerwca 1997r. (Dz.U. z 1997r., Nr 88, poz. 553 z późn. zm.) czyli małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także inna osoba, wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca.

Od jakości rodziny zależy wartość społeczeństwa, ale przede wszystkim los jednostki. Jako grupa wypełnia istotne, różnorodne funkcje w interesie całego społeczeństwa oraz jednostek wchodzących w jej skład, zaspokaja podstawowe potrzeby człowieka, co jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania i rozwoju, od bytowych i usługowo-opiekuńczych (zapewnienie wyżywienia, odzieży, mieszkania, opieki) po psychiczne, emocjonalne (potrzeby przynależności, stabilizacji, bezpieczeństwa, wymiany emocjonalnej) a jej członków cechuje wzajemna odpowiedzialność i troska za siebie. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest dla człowieka pierwotną grupą socjalizacyjną, która kształtuje go poprzez przekazywanie wzorów zachowań obowiązujących w społeczeństwie i społecznie

akceptowanych, zwyczajów, wartości moralnych i kulturowych. Rodzina powinna być źródłem poczucia bezpieczeństwa i wsparcia.

Notoryczne czy też trwałe zaburzenie choćby jednej z podstawowych ról rodziny powoduje zapoczątkowanie procesu dysfunkcji. Przyczyną dysfunkcjonalności rodziny są obok trudności w realizacji niektórych funkcji, spowodowanych długotrwałym bezrobociem, bezdomnością, ubóstwem, nietolerancją, wadliwym system oddziaływań wychowawczych są najczęściej zjawiska patologii i dewiacji społecznej, takie jak: przestępczość, alkoholizm, narkomania, zaburzenia psychiczne, rozbicie rodziny, patologiczne zachowania wobec pozostałych członków rodziny jak np. przemoc, która powoduje, że dom rodzinny ze środowiska zapewniającego bezpieczeństwo i opiekę staje się miejscem terroru, zagrożenia, poniżenia, lęku i cierpienia.

Zdefiniowanie tak złożonego zjawiska jak przemoc w rodzinie jest zadaniem niezwykle trudnym. Przemoc rzadko bywa jednorazowym wydarzeniem, w większości przypadków to długi proces, w którym sprawcy wielokrotnie powtarzają akty przemocy.

Przemoc w rodzinie często jest trudna do rozpoznania. Przyjmuje się, że jest to działanie lub zaniechanie:

- zamierzone, skierowane przeciwko innym członkom rodziny, mające na celu całkowitą kontrolę nad nimi

- naruszające prawa i dobra osobiste osób, przeciwko którym jest skierowane

- wykorzystujące dysproporcję sił, której źródłem zazwyczaj jest wiek, płeć, stan zdrowia, stan posiadania

- powodujące u ofiary szkody lub cierpienie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 2 pkt 2 wprowadza definicję przemocy w rodzinie stanowiąc, że jest to: ***"jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą".***

Myśląc potocznie o przemocy domowej często koncentrujemy się na działaniach sprawcy mających charakter przemocy fizycznej – kopanie, bicie, szarpanie itp. na skutek, których powstają zauważalne ślady. Tymczasem przemoc może przybierać wiele form aktywnych bądź pasywnych od fizycznego czy seksualnego ataku przez emocjonalne poniżenie po zaniedbanie:

- **przemoc fizyczna** - to wszelkiego rodzaju celowe działania bezpośrednie z użyciem siły, niosące za sobą ryzyko uszkodzenia ciała, np. bicie (otwartą ręką, pięścią, przedmiotami), policzkowanie, popychanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szczypanie, przypalanie papierosami, głodzenie, krępowanie, uwięzienie.

- **przemoc psychiczna** - może przyjmować rozmaite werbalne i niewerbalne formy jak np. przymus, groźby, zastraszanie, upokarzanie, poniżanie, wyzwiska, wmawianie choroby psychicznej, nadmierne kontrolowanie, wzbudzanie poczucia winy, wzbudzanie poczucia małej wartości, wymuszanie lojalności, szantażowanie, nieposzanowanie godności i prywatności drugiego człowieka, odrzucenie emocjonalne, brak wsparcia i zainteresowania, ignorowanie a także różne formy nadopiekuńczości. Sprawca przemocy psychicznej może w mistrzowski sposób manipulować emocjami swojej ofiary, grać na jej przywiązaniu i miłości z jednej strony, a poczuciu winy z drugiej. Przemoc ta jest nie tylko trudniejsza do określenia, ale także znacznie trudniejsza do zaobserwowania. Maltretowanie psychiczne zazwyczaj nie pozostawia cielesnych symptomów, ale wywołuje negatywne przeżycia: strach, lęk, poczucie niesprawiedliwości, świadomość braku miłości rodzicielskiej, bunt. Utrudnia przez to funkcjonowanie w rodzinie i w innych kontaktach interpersonalnych.

- **przemoc seksualna** - polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli; kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania o jej zgodę lub, gdy obawia się jej odmówić np. zmuszanie partnerki do stosunków seksualnych w obecności dzieci, osób trzecich i z ich udziałem, zmuszanie do nieakceptowanych praktyk seksualnych, krytykowanie zachowań seksualnych.

- **przemoc ekonomiczna** - polega na uniemożliwieniu członkom rodziny dostępu do rodzinnych środków finansowych i prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego ofiary od sprawcy. Może przybierać takie formy jak np. odbieranie pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, nakłanianie do ponoszenia nieakceptowanych wydatków, zaciąganie kredytów obciążających wspólny budżet, wynoszenie z domu, sprzedawanie wspólnej własności bez porozumienia z partnerem, ograniczanie dostępu do wspólnego konta, dysponowanie pieniędzmi ze wspólnego budżetu bez porozumienia z partnerem, dokładne rozliczanie z wydanych pieniędzy.

- **zaniedbanie** – długotrwałe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych członków rodziny takich jak np. właściwe wyżywienie, pielęgnacja, wypoczynek, opieka medyczna.

Wszystko jedno czy będziemy mieć do czynienia z przemocą fizyczną, psychiczną, seksualna, ekonomiczną czy inną - taki stan rzeczy wprowadza do rodziny czynnik patologii. Przemoc jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym. Akty przemocy będące przejawem złego funkcjonowania rodziny, zaburzonych relacji między jej członkami w konsekwencji mogą prowadzić do długotrwałych bądź wręcz nieodwracalnych szkód emocjonalnych. Ofiary przemocy bardzo często są rozchwiane emocjonalne, na zmianę płaczliwe, agresywne, bierne, wycofane, przestraszone, chaotyczne, często wycofują się ze współpracy, zmieniają oczekiwania, zachowują się jakby nie wiedziały, czego chcą. Strach zmniejsza zdolność ofiar do precyzyjnego myślenia, cały wysiłek skupiają na przetrwaniu, doraźnym unikaniu krzywdy a nie na poszukiwaniu definitywnych rozwiązań problemu.

To, w jaki sposób długotrwałe doświadczanie przemocy wpływa na psychikę ofiary próbuje się wyjaśnić za pomocą m.in. takich pojęć jak „pranie mózgu", syndrom wyuczonej bezradności, proces wiktymizacji, zespół stresu pourazowego czy fazy cyklu przemocy.

Przemoc domowa nie jest czynem jednorazowym, powtarza się w długim okresie czasu, często według zauważalnych prawidłowości, stanowiąc specyficzny cykl składający się z trzech następujących po sobie faz: narastającego napięcia, gwałtownej przemocy i tzw. fazy miodowego miesiąca.

W **fazie pierwszej** stopniowo narasta napięcie i agresywność sprawcy, który staje się coraz bardziej niebezpieczny. Ofiara stara się opanować sytuację i oddalić zagrożenie. Często pojawiają się u niej różne dolegliwości psychosomatyczne. Zdarza się, ze nie mogąc wytrzymać tego oczekiwania sama prowokuje spięcie, aby wreszcie "mieć to za sobą".

Druga faza to gwałtowna przemoc. Dochodzi do ataku agresji i rozładowania złości. Ofiara doznaje zranień fizycznych i psychicznych.

Po rozładowaniu napięcia, wyładowaniu złości sprawca zaczyna dostrzegać, co się wydarzyło i zdawać sobie sprawę z tego, co zrobił. Następuje u niego okres skruchy a stosowana przez niego przemoc wchodzi w tak zwaną **fazę miodowego miesiąca**. Stara się znaleźć jakieś wytłumaczenie i usprawiedliwienie, przeprasza i obiecuje, że to się już nie powtórzy, okazuje ciepło i miłość. Ofiara zaczyna wierzyć, że partner się zmienił i że przemoc była jedynie wyjątkowym incydentem.

Kiedy faza "miodowego miesiąca" przemija rozpoczyna się znów faza narastania napięcia. W ten sposób koło się zamyka. Przemoc w następnym cyklu na ogół jest bardziej gwałtowna i dłuższa. Doświadczenia miodowej fazy demobilizują ofiarę i utrwalają u sprawcy poczucie bezkarności.

Takie cykle mogą powtarzać się przez wiele lat, w trakcie których sprawca stopniowo izoluje ofiarę od potencjalnych źródeł pomocy, coraz bardziej zastrasza i uzależnia od siebie.

Wyuczona bezradność to utrwalone przekonanie o nieefektywności własnych działań. Oznacza rezygnację ofiary z jakiejkolwiek aktywności mającej na celu poprawę sytuacji, wynikającą z przekonania o jej bezskuteczności.

„Pranie mózgu" to techniki stosowane w celu zmiany czyichś przekonań, nastawienia, odczuć, systemu wartości, zachowań, poglądów tak, aby osoba manipulowana, w tym przypadku ofiara przemocy domowej, działała zgodnie z oczekiwaniami sprawcy. Sprawca osiąga cel m.in. ograniczając ofierze dostęp do obiektywnych źródeł informacji, dokonując destabilizacji psychofizycznej ofiary poprzez np. okresowe ograniczenia snu, poddawanie ofiary oddziaływaniu różnorodnych czynników stresowych oraz informacji, które burzą dotychczasowe zaufanie ofiary do samej siebie, wyzwalają silne poczucie winy.

Zespół stresu pourazowego to rodzaj zaburzeń lękowych, które są efektem traumatycznych przeżyć. Może utrzymywać się przez wiele lat i przejść w trwałą zmianę osobowości.

Konsekwencją zaburzeń stresu pourazowego jest **wiktymizacja**, czyli najprościej mówiąc proces stawania się ofiarą. U osób doznających przemocy zmienia się poczucie własnej tożsamości, wartości. Tracą one podstawowe poczucie bezpieczeństwa, zaufanie do siebie i źle o sobie myślą. Często powoli wycofują się z normalnego życia. Możemy mówić o wiktymizacji pierwotnej będącej bezpośrednią konsekwencją krzywdy wyrządzonej przez sprawcę oraz wiktymizacji wtórnej kiedy ofiara przemocy ponownie doznaje krzywdy i cierpienia wskutek niewłaściwych procedur procesowych jak np. wielokrotne przesłuchiwanie czy w wyniku reakcji społecznej na jej pokrzywdzenie, jak niewiara w to, co pokrzywdzony mówi, pomniejszanie znaczenia doznanych krzywd, obwinianie pokrzywdzonego itp.

Myśląc o przemocy w rodzinie najczęściej myślimy o mężu/konkubencie znęcającym się nad swoja żoną/konkubiną i dziećmi i rzeczywiście to one są najczęściej identyfikowanymi ofiarami przemocy domowej. Jednak wbrew potocznym opiniom coraz częściej zdarza się również, że kobiety przejawiają agresję wobec mężczyzn. Ponadto przemoc w rodzinie dotyczy też osób starszych i niepełnosprawnych.

Zjawisko przemocy wobec mężczyzn jeszcze rzadziej niż przemoc stosowana przez mężczyzn na kobietach wychodzi na jaw ze względu na to, że bici mężczyźni, zwłaszcza

jeżeli nie doznali poważnych obrażeń, wymagających interwencji medycznej, rzadko zgłaszają ten fakt i poszukują pomocy ponieważ się wstydzą i boją się ośmieszenia.

Przemoc wobec osób starszych, w tym przemoc wobec rodziców, zarówno stosowana przez młodzież jak i przez dorosłe dzieci wobec starszych rodziców pozostających pod ich opieką, to również zjawisko, na które należy zwrócić uwagę. W tym przypadku izolacja społeczna wynikająca z braku aktywności zawodowej i innej, mniejsza liczba kontaktów społecznych niż w przypadku osób młodych, lub wręcz brak kontaktów z osobami spoza rodziny powoduje, że krzywda jakiej doznają często jest niezauważana przez otoczenie. Ponadto doznające przemocy osoby starsze często mieszkają ze sprawcą i rezygnują z szukania pomocy i zgłoszenia komukolwiek tego, co ich dotyka z obawy przed zmianą warunków życia, trafienia do domu pomocy społecznej itp.

Przemoc stosowana przez młodsze dzieci i młodzież jest często, choć nie zawsze, reakcją dziecka na powtarzającą się przemoc ze strony rodziców. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy we wszystkich formach jest tym bardziej niezwykle istotne. Nieprawidłowe wzorce zachowań wyniesione z domu są często tak głęboko zakorzenione w podświadomości ofiar, że nawet osoby odrzucające i negujące postawy swoich oprawców po latach nieświadomie mogą powielać te zachowania wobec członków swojej rodziny. W ten sposób powstaje zjawisko „błędnego koła", kiedy to ofiara staje się katem.

Nie można również zapominać o przemocy wobec rodzeństwa, którą rodzice często ignorują uważając ją za normę, naturalne zjawisko będące częścią dorastania w rodzinie.

Osoby niepełnosprawne, podobnie jak osoby starsze czy dzieci, bardzo często jako słabsze mają mniejszą zdolność do samoobrony i również doznają przemocy we wszelkich jej przejawach – czynnych (krzywdzenie) i biernych (zaniedbanie).

Standardy społeczne, i wspomniane na wstępie **stereotypy** zakorzenione w świadomości społecznej powodują, że zachowania przemocowe są często zachowaniami akceptowalnymi. Wiele osób wierzy, że w niektórych sytuacjach niewielka dawka przemocy działa wychowawczo, przynosi korzyści. Dlatego też, tolerują lub wręcz pochwalają agresję stosowaną wobec członków rodziny, w tym wobec dzieci.

Stereotypy na temat przemocy w rodzinie natomiast służą jako jej usprawiedliwienie, argument do jej stosowania bądź zamaskowania i zbagatelizowania. Są bardzo niebezpieczne bo jednocześnie sprzyjają sprawcy dając mu społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy, obarczają winą ofiarę i utrudniają świadkom przemocy reagowanie oraz uwalniają od podjęcia decyzji o udzieleniu pomocy.

Podstawowy stereotyp mówi, że każdy „pierze sam swoje brudy” a życie rodzinne jest sprawą prywatną i nikt z zewnątrz nie powinien się do niego wtrącać. Zgodnie z tym stereotypem świadkowie przemocy nie reagują, ofiary wstydzą się zgłaszać doznana krzywdę a sprawcy czują się bezkarni. Ponadto na ignorowanie zjawiska przemocy domowej dodatkowo ma wpływ patriarchalne spojrzenie na rodzinę, zgodnie z którym kobieta i dzieci powinny być podporządkowane mężczyźnie. Mężczyzna – głowa rodziny – odpowiada za jej członków i dla prawidłowego funkcjonowania rodziny musi ich dyscyplinować.

Kolejny stereotyp to przekonanie, że świat jest sprawiedliwy a ludzie dostają to, na co zasłużyli. Zgodnie z tym przeświadczeniem złe rzeczy przytrafiają się tylko złym ludziom. Dlatego też często szukamy wyjaśnienia zachowania sprawcy, racjonalizacji zjawiska – co takiego zrobiła ofiara przemocy, że ją to spotyka – dziecko dostało lanie bo było niegrzeczne, żona czymś sprowokowała męża itp. Jednocześnie umniejszamy prawa i doznania ofiary. Przyjmujemy, iż może sama zapobiec dalszym aktom przemocy jak poprawi swoje zachowanie a poza tym gdyby rzeczywiście była krzywdzona szukałaby pomocy a nie poddawała się biernie temu, co ja spotyka. Brak empatii wobec ofiary przemocy, przerzucanie na nią przynajmniej części odpowiedzialności za to, co się dzieje chroni obserwatora czy świadka przemocy przed poczuciem winy, że nie udzielił pomocy.

Uważamy też często, że zjawisko przemocy domowej dotyczy wyłącznie rodzin z marginesu społecznego, a jej podstawową przyczyną jest alkoholizm. Tymczasem naprawdę występuje ono we wszystkich grupach społecznych i nie zależy ani od statusu społecznego, ani od poziomu wykształcenia, ani od kondycji materialnej domowników. Picie alkoholu często towarzyszy przemocy, ale nie zawsze. Ponadto uzależnienie od alkoholu nie może zwalniać od odpowiedzialności za czyny dokonywane pod jego wpływem.

Kolejny stereotyp to przekonanie, że nie istnieje coś takiego jak gwałt w związku, wszystko jedno - w małżeństwie czy związku nieformalnym. Stereotyp ten odbiera ofierze gwałtu prawo do decydowania o swoim życiu intymnym.

Otoczenie postrzega często ofiary przemocy domowej jako osoby histeryczne, o skłonnościach masochistycznych, nieudolne, „ofiary losu”.

Odległe konsekwencje przemocy to choroby somatyczne, w skrajnie drastycznych przypadkach nawet trwałe kalectwo fizyczne, zachowania agresywne w stosunku do siebie i innych, ucieczki w świat fantazji, zaniżona samoocena, małe poczucie własnej wartości, brak akceptacji własnej osoby, poczucie zagubienia, osamotnienia, bezsensu, bezradność, poczucie krzywdy, poczucie winy, koszmary nocne, bezsenność, lęki, depresja, różnego

rodzaju nerwice, napięcie mięśni ciała drżenie rąk, nóg, tiki nerwowe, itp. a u dzieci - problemy szkolne, ucieczki, zaburzone zachowania, itd.

Większość ludzi toleruje przemoc domową w swoim środowisku i nie robi nic żeby jej przeciwdziałać bo uważa ja za sprawę prywatną, bądź boi się nieprzyjemności bądź wręcz napaści ze strony sprawcy lub nie wie jak i gdzie zgłosić występowanie takiego zjawiska. Tymczasem :

"Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję" (art. 304 § 1 k.p.k.).

W sytuacjach szczególnych, gdy mamy do czynienia z przestępstwami o dużym ciężarze gatunkowym obowiązek społeczny staje się zagrożonym sankcją obowiązkiem prawnym. Obowiązek prawny dotyczy przede wszystkim instytucji państwowych i samorządowych, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu. Są one zobowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

II. ZASOBY LUDZKIE I INSTYTUCJONALNE W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE PABIANICKIM

1. Stan zasobów i potrzeb

Na terenie Powiatu Pabianickiego działają instytucje, jednostki organizacyjne, które mają za zadanie zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku przeciwdziałać przemocy w rodzinie po przez udzielanie wsparcia, poradnictwa oraz prowadzić działania profilaktyczne.

1.1. Zasoby instytucjonalne na terenie Powiatu Pabianickiego, które realizują zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

a) Placówki oświatowe:

- szkoły,
- poradnia psychologiczno – pedagogiczna, Pabianice, ul. Bracka 10/12,
- poradnia psychologiczno – pedagogiczna, Konstantynów Łódzki, ul. Kilińskiego 75.

Placówki oświatowe prowadzą przede wszystkim działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie w formie zajęć edukacyjnych, udzielają wsparcia psychologicznego i pedagogicznego.

b) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, ul. Traugutta 6 A

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- schronienie dla ofiar przemocy,
- zespół poradnictwa specjalistycznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach zajmuje się profilaktyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań Powiatu Pabianickiego należy prowadzenie programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy. Głównym celem realizacji programu jest powstrzymanie sprawcy od stosowania przemocy oraz wyeliminowanie agresywnych zachowań.

c) Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach, ul. Żeromskiego 18

- Komisariat Policji w Konstantynowie Łódzkim, ul. Zgierska 4,
- Posterunek Policji w Ksawerowie, Żdżary ul. Kościuszki 3 H,
- Policyjny Punkt Przyjęć Interesantów, Dom Kultury, Dłutów, ul. Polna 3,
- Policyjny Punkt Przyjęć Interesantów, Lutomiersk, ul. Plac Jana Pawła II 12.

Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach podejmuje działania profilaktyczne np. spotkania z młodzieżą w szkołach oraz działania chroniące ofiary przemocy w rodzinie po przez interwencje, sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia, prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty", zatrzymywanie sprawców przemocy stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, podejmuje działania prewencyjne wobec sprawców przemocy, udziela informacji ofiarom o prawach, możliwościach i miejscach uzyskania pomocy.

d) Prokuratura Rejonowa w Pabianicach, ul. Warszawska 39

Prokuratura Rejonowa w Pabianicach wszczyna postępowania przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo, wyjaśnia okoliczności czynu, zebrania i zabezpieczenia dowodów, ujęcia sprawcy, w uzasadnionym przypadku stosuje środki zapobiegawcze wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego lub tymczasowego aresztowania. Przyjmuje od ofiar i świadków przemocy zawiadomienia o przestępstwie.

e) Sąd Rejonowy w Pabianicach, ul. Partyzancka 105/127

Sąd Rejonowy w Pabianicach rozpatruje sprawy i wydaje wyroki w sprawach dotyczących stosowania przemocy w rodzinie. Rozpoznaje sprawy osób uzależnionych od alkoholu lub innych środków i kieruje na leczenie. Zespół Kuratorski działający przy Sądzie Rejonowym realizuje zadania o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym i kontrolnym, związane z wykonaniem orzeczeń sądu.

f) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, ul. Gdańska 7

g) Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej w Pabianicach, ul. Partyzancka 31

h) Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie w Pabianicach, ul. Partyzancka 31

i) Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Pabianicach, ul. Partyzancka 31

j) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach

Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w Rodzinie
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Pabianice, ul. Torowa 21

k) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ksawerowie

Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w Rodzinie
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie
Ksawerów, ul. Kościuszki 3 H

l) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dłutowie

Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w Rodzinie
Dłutów, ul. Główna 11
Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie – Dom Kultury ,Dłutów ul. Polna 3

ł) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu

Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w Rodzinie

Punkt Wsparcia Interwencyjno – Psychologicznego przy GOPS w Dobroniu
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Dobroń, ul. 11 Listopada 9

m) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutomiersku

Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w Rodzinie
Lutomiersk, ul. Plac Jana Pawła II 11

n) Konstantynowskie Centrum Pomocy Rodzinie

Konstantynów Ł., ul. Słowackiego 11

o) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstantynowie Łódzkim

Konstantynów Ł. ul. Sucharskiego 1/3

Miejskie i Gminne ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Pabianickiego udzielają ofiarom przemocy domowej pomocy, która ukierunkowana jest przede wszystkim na wyjście z problemu rodziny po przez pomoc socjalną, finansową, pomoc w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, zawodowego, rodzinnego. Prowadzą procedurę „Niebieskiej Karty". W razie potrzeb pomagają ofiarom przemocy w uzyskaniu lokalu z zasobów gminy.

1.2. Zasoby Ludzkie

Na terenie Powiatu Pabianickiego w instytucjach udzielających pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie pracuje dobrze wykształcona i wykwalifikowana kadra specjalistów psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych, radców prawnych, terapeutów, którzy służą bezpłatną pomocą osobom, które przeżywają kryzys.

1.3. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim

1. Zwiększenie liczby specjalistycznych szkoleń dla pracowników zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie w tym szkoleń w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.
2. Zwiększenie środków finansowych na programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie.
3. Pozyskanie środków na:

- rozszerzenie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- utworzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- programy profilaktyczne w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
- materiały informacyjne służące rozpowszechnianiu informacji o skutkach przemocy w rodzinie.

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to technika analityczna, która ma za zadanie uporządkowanie informacji. Celem analizy jest gromadzenie i porządkowanie danych oraz przejrzystą ich prezentację.
Analiza polega na:
1. Identyfikacji czynników, które mogą wpływać na realizację programu oraz posegregowanie ich na cztery grupy:
   a) S (Strengths) - mocne strony - mocna strona to czynnik wewnętrzny, czyli to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego programu,
   b) W (Weaknesses) - słabe strony - słaba strona to czynnik wewnętrzny , czyli to co stanowi słabość, barierę, wadę,
   c) O (Opportunities) – szanse - szansa to czynnik zewnętrzny (cecha otoczenia), czyli to co stwarza dla analizowanego programu szansę korzystnej zmiany,
   d) T (Threats) - zagrożenia - zagrożenie to czynnik zewnętrzny (cecha otoczenia), czyli to co stwarza dla programu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.
2. Wskazanie najlepszego rozwiązania, kierunku działań do osiągnięcia celów programu przy minimalizacji zagrożeń, ograniczaniu słabych stron oraz wykorzystaniu szans i mocnych stron.

ANALIZA SWOT
Przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim

Mocne strony
- Gotowość do współpracy z instytucjami, które na terenie Powiatu realizują działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Dobrze wykształcona, przygotowana, doskonaląca się grupa specjalistów - przedstawicieli różnych instytucji,

- Dostęp dla mieszkańców Powiatu Pabianickiego do bezpłatnej pomocy psychologicznej i poradnictwa specjalistycznego prawnego, socjalnego,
- Wysoka świadomość rangi problemu przemocy w rodzinie wśród coraz szerszego kręgu podmiotów działających w tym obszarze,
- Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty" przez policję i ośrodki pomocy społecznej zwiększające skuteczność pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- Realizowanie Kampanii społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie Powiatu Pabianickiego,
- Zapewnienie przez Powiat Pabianicki schronienia dla osób będących w sytuacji kryzysowej w ramach działającego Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Słabe strony

- Zjawisko przemocy jest silnie utrwalone w obyczajowości przez istniejące mity i stereotypy,
- Niska świadomość społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie,
- Brak wypracowanych i obowiązujących standardów, procedur interweniowania w sytuacjach przemocy domowej a także monitorowania zjawiska, które obowiązywałyby wszystkie podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy domowej,
- Niewystarczający przepływ informacji pomiędzy poszczególnymi instytucjami,
- Brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą,
- Niewystarczająca liczba specjalistycznych szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych w zakresie diagnozowania zjawiska przemocy oraz postępowania z ofiarą i sprawcą przemocy w rodzinie,
- Brak realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- Trudności w odseparowywaniu sprawców przemocy od ofiar.

Szanse

- Realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
- Realizacja przez powiat programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.

- Realizacja przez powiat programów profilaktycznych w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- Zmiany prawne mające na celu poprawę skuteczności ochrony ofiar przemocy oraz ułatwienie izolacji sprawców przemocy od ofiar,
- Kampanie i programy edukacyjne wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej,
- Kampanie informacyjne dotyczące zwiększenia wiedzy na temat możliwości uzyskania pomocy i placówek oferujących pomoc.

Zagrożenia
- Zjawisko przemocy powoduje duże szkody społeczne jest ściśle związane z innymi problemami społecznymi np. uzależnieniami, ubóstwem,
- Brak konsekwentnych procedur dotyczących postępowania ze sprawcami przemocy, poczucie bezkarności u tych osób,
- Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów,
- Osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak umiejętności pozyskiwania wsparcia,
- Bierność świadków przemocy w rodzinie,
- Niewystarczająca oferta szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów,
- Ogólna niechęć do uczestnictwa w procesie pomagania (niechęć w uczestnictwie w zespołach interdyscyplinarnych, grupach roboczych).

IV. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE PABIANICKIM

Działania podejmowane wobec ofiar i sprawców przemocy w rodzinie w latach 2012-2014 przez podmioty odpowiedzialne za udzielanie pomocy.

Oszacowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Pabianickiego, wiedza na temat liczby rodzin dotkniętych przemocą, w tym liczby ofiar i sprawców przemocy a także możliwości uzyskania przez nie kompleksowej pomocy a więc jednostek, które taką pomoc świadczą, liczby rodzin objętych pomocą, jej rodzajami i dostępnością a więc bazy jaką w chwili obecnej dysponuje powiat jako całość i poszczególne gminy jest niezwykle istotne i stanowi punkt wyjścia do opracowania systemu kompleksowych działań,

które pomogą bardziej skutecznie zapobiegać występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie a także chronić ofiary, powstrzymywać sprawców czy zwiększać świadomość społeczeństwa w tym zakresie.

Zgodnie ze swoimi kompetencjami na terenie Powiatu Pabianickiego pomocy w różnych formach rodzinom dotkniętym przemocą domowa udzielają przede wszystkim gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Sąd, Prokuratura i kuratorzy sądowi, gminne i miejskie komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Przedstawione poniżej dane obrazują zakres problemu w Powiecie Pabianickim na przestrzeni lat 2012-2014.

1. Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach

a) Działania podejmowane przez policję.

Podejmowane działania	2012r.	2013r.	2014r.
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych ogółem	-	2.039	1.633
W tym dotyczących przemocy domowej (procedura NK)	117	209	118
W tym – w gminach miejskich	73	148	94
- w gminach wiejskich	44	61	24

Ze statystyk Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach wynika, że w latach 2012-2014 funkcjonariusze często podejmowali interwencje domowe a około 10% z nich stanowiły interwencje dotyczące przemocy domowej (10,25% w 2013r., 7,22.% w 2014r.), w których zastosowana została procedura Niebieskiej Karty. Jak widać liczba interwencji przeprowadzanych z wykorzystaniem procedury NK w latach kolejnych utrzymuje się na podobnym poziomie. Znaczna część interwencji miała miejsce w gminach miejskich:

Rok	2012r.	2013r.	2014r.
Gminy miejskie – % wszystkich interwencji związanych z przemocą domową	62,39	70,81	79,66

Proporcje w występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie w gminach miejskich i wiejskich Powiatu Pabianickiego, mające odzwierciedlenie w liczbie interwencji domowych z zastosowaniem procedury niebieskiej karty, są zbliżone do proporcji liczby mieszkańców w gminach miejskich i wiejskich w powiecie. W związku z powyższym można stwierdzić, że zjawisko przemocy w rodzinie występuje na wsi i w mieście z podobną częstotliwością, dotkniętych jest nim podobny odsetek rodzin.

Według danych GUS w 2012 r. liczba ludności w gminach miejskich Powiatu Pabianickiego stanowiła 71,87 % całkowitej liczby ludności powiatu, w 2013r. – 71,43 % a w 2014r. – 71,13 %.

Liczba ludności w Powiecie Pabianickim	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Ogółem	119.757	119.672	119.582
W tym: - w gminach miejskich	86.078	85.492	85.064
w gminach wiejskich	33.679	34.180	34.518

b) Ofiary przemocy domowej

Ofiary przemocy domowej	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Liczba pokrzywdzonych ogółem	166	275	248
W tym – kobiety	109	194	154
- mężczyźni	20	31	11
- małoletni	37	50	64

Z w/w danych wynika, iż ofiarami przemocy domowej najczęściej są kobiety (65,66% wszystkich ofiar przemocy w 2012r., 70,55% w 2013r. oraz 62,09 % w 2014r.) oraz małoletni (22,29% w 2012r., 18,18% w 2013r. oraz 25,80 % w 2014r.), przy czym brak jest statystyk z podziałem na wiek. Z danych udostępnianych przez policję w latach 2008-2011 wynika jednak, że są to głównie małoletni w wieku do 13 lat.

c) **Sprawcy przemocy domowej**

Sprawcy przemocy domowej	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**

Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	124	211	176
W tym – kobiety	18	21	11
- mężczyźni	106	189	164
- nieletni	0	1	1

Z danych KPP w Pabianicach, dotyczących liczby sprawców przemocy domowej wynika, iż w zdecydowanej większości przypadków są to mężczyźni (85,48% w 2012r., 89,57% w 2013r. oraz 93,18 % w 2014r.), którzy często byli pod wpływem alkoholu (76,42% mężczyzn-sprawców przemocy domowej znajdowało się w chwili interwencji pod wpływem alkoholu w 2012r., 88,36% w 2013r. oraz 94,63% w 2014r.).

Wśród sprawców przemocy domowej znalazły się również kobiety, ich liczba stanowiła 14,52% w 2012r, 9,95% w 2013r. i 6,25 % wszystkich sprawców w 2014r. Podobnie jak w przypadku mężczyzn - sprawców przemocy, kobiety stosujące przemoc w rodzinie znajdowały się często pod wpływem alkoholu (27,78% w 2012r., 71,43% w 2013r. i 5,3 % w 2014r.

2. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

a) Kontakty z klientami w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie – liczba zarejestrowanych ofiar i sprawców przemocy.

Kontakty z klientami KRPA w związku ze zjawiskiem przemocy w rodzinie – OFIARY przemocy w rodzinie			
Rok Gmina	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
miejska Pabianice	29	16	13
wiejska Pabianice	10	7	3
Dobroń	4	2	4
Konstantynów	13	8	12
Ksawerów	2	2	2
Lutomiersk	9	13	1

GKRPA w Dłutowie do 2013r. w swoich kontaktach z klientami nie stwierdziła występowania przemocy w rodzinie i wobec tego nie podejmowała żadnych działań w tym zakresie.

Kontakty z klientami KRPA w związku ze zjawiskiem przemocy w rodzinie – <u>SPRAWCY</u> przemocy w rodzinie			
Rok Gmina	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
miejska Pabianice	31	27	10
wiejska Pabianice	4	3	3
Dobroń	4	2	3
Konstantynów	5	15	12
Ksawerów	4	6	8
Lutomiersk	6	11	1

b) Działania podejmowane przez KRPA w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie:

Działania podejmowane przez miejskie i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych polegały głównie na powiadamianiu o zjawisku występowania przemocy domowej policji, Sądu Rejonowego w Pabianicach, prokuratury i innych służb a także wzywaniu sprawców przemocy na rozmowy interwencyjne czy kierowaniu ofiar przemocy do placówek terapeutycznych albo grup wsparcia.

– <u>Powiadomienie policji</u>

Rok Gmina	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
miejska Pabianice	1	2	3
wiejska Pabianice	4	3	3
Dobroń	1	2	0

– <u>Powiadomienie sądu rodzinnego o sytuacji dziecka</u>

Rok Gmina	2012r.	2013r.	2014r.
miejska Pabianice	2	0	0

– Powiadomienie innych służb o sytuacji rodziny w ramach procedury Niebieskiej Karty

Rok Gmina	2012r.	2013r.	2014r.
miejska Pabianice	9	2	6
wiejska Pabianice	4	3	0
Ksawerów	0	6	0

– Wezwanie nadużywającego alkoholu sprawcy przemocy na rozmowę interwencyjną

Rok Gmina	2012r.	2013r.	2014r.
miejska Pabianice	31	27	49
wiejska Pabianice	3	3	3
Dobroń	4	2	3
Konstantynów	5	10	12
Ksawerów	4	6	8
Lutomiersk	6	11	1

– Skierowanie dorosłych ofiar przemocy do specjalistycznych placówek terapeutycznych

Rok Gmina	2012r.	2013r.	2014r.
wiejska Pabianice	0	0	1

Dobroń	4	0	0
Konstantynów	13	0	5
Ksawerów	0	1	0

– Skierowanie do wzięcia udziału w samopomocowej grupie wsparcia

Rok **Gmina**	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
wiejska Pabianice	1	0	0
Dobroń	0	2	4
Konstantynów	15	0	0
Ksawerów	4	6	3

– Skierowanie dzieci-ofiar przemocy do świetlicy socjoterapeutycznej

Rok **Gmina**	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Dobroń	2	0	0
Konstantynów	2	5	3

Jak wynika z w/w informacji komisje rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach swoich działań, prowadzenia poradnictwa i przeciwdziałania przemocy w rodzinie udzielają rodzinom dotkniętym uzależnieniami i przemocą domową wszechstronnej pomocy, wyczerpujących informacji na temat właściwych w danych okolicznościach sposobów postępowania oraz dostępnej oferty instytucji pomocowych, współpracują z Policją, Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym oraz innymi instytucjami w ramach prowadzenia interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierają rodziny, w których występują problemy alkoholowe oraz przemoc poprzez objęcie wywodzących się z nich dzieci działaniami wychowawczymi.

3. Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej

Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej udzielają ofiarom przemocy domowej pomocy socjalnej, pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, zawodowego, rodzinnego, informują między innymi o konieczności przeprowadzenia badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego – tzw. obdukcji lekarskiej, pomagają ofiarom przemocy domowej w uzyskaniu lokalu z zasobów gminy. Na terenie Powiatu Pabianickiego działa 7 ośrodków pomocy społecznej.

a) Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Dłutowie

Z informacji uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dłutowie wynika, iż do 2011r. zjawisko przemocy w rodzinie na terenie gminy Dłutów występowało w stopniu znikomym lub było słabo zdiagnozowane. Są to informacje zbieżne z danymi GKRPA w Dłutowie. W latach 2008-2010 w związku z występowaniem przemocy w rodzinie jedna rodzina skorzystała z pomocy psychologicznej w punkcie konsultacyjnym. W 2011r. zaś 5 rodzin zostało objętych pomocą w związku ze zgłoszeniem zjawiska przemocy w rodzinie. Ofiarom przemocy udzielono pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjnym, pomocy finansowej w ramach pracy ośrodka pomocy społecznej oraz pomocy w formie pracy socjalnej. Do końca 2010r. GOPS w Dłutowie nie stosował procedury Niebieskich Kart, w 2011r. założona została 1 niebieska karta. Ponadto w grudniu 2011r. w gminie powołany został zespół interdyscyplinarny, który do końca 2011r. odbył 2 spotkania. Uchwałą Rady Gminy Dłutów został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W 2012r. na terenie gminy Dłutów w Domu Kultury również działał punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie prowadzony przez terapeutę-konsultanta. W ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie GOPS w Dłutowie w 2012r. kierował wnioski o skierowanie na leczenie w związku z nadużywaniem alkoholu przez osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do GKRPA w Dłutowie oraz do Sądu Rejonowego w Pabianicach. Założono 7 Niebieskich Kart. Rodziny dotknięte zjawiskiem przemocy w rodzinie zostały objęte działaniami zespołu interdyscyplinarnego oraz wsparciem finansowym, prawnym, socjalnym i terapeutycznym. Zespół odbył w 2012r. 18 spotkań.

W 2013r. punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie kontynuował swoją działalność. Zespół Interdyscyplinarny odbył 5 spotkań, zorganizował grupy robocze w związku z 5 Niebieskimi Kartami, jakie do niego wpłynęły.

Rok	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Liczba założonych niebieskich kart	7	5	8

b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu

Z informacji udzielonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobroniu wynika, iż liczba rodzin korzystających z pomocy w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie utrzymuje się od kilku lat na tym samym poziomie. Pomoc, z jakiej rodziny te korzystają to m.in. wsparcie socjalne, prawne, psychologiczne, poradnictwo zawodowe, rodzinne.

rok	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Liczba założonych niebieskich kart	**17**	**22**	**21**

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobroniu funkcjonuje zespół interdyscyplinarny powołany uchwałą Rady Gminy w Dobroniu z dnia 27 stycznia 2011r.

c) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstantynowie Łódzkim

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Konstantynowie od lat udziela pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Pracownicy socjalni ośrodka podejmują interwencje w rodzinach dotkniętych przemocą domową, zajmują się prowadzeniem pracy socjalnej, która ma na celu pomoc ofiarom przemocy domowej we wzmacnianiu zdolności prawidłowego funkcjonowania i pełnienia ról społecznych, informują o przysługujących ofiarom przemocy domowej świadczeniach i dostępnych formach pomocy m.in. finansowej, w formie schronienia. Kierują ofiary przemocy domowej do Konstantynowskiego Centrum Pomocy Rodzinie, gdzie mogą uzyskać m.in. wsparcie psychologiczne i prawne. W przypadku wystąpienia takiej potrzeby pracownicy umożliwiają ofiarom uzyskanie schronienia w lokalnym Schronisku dla Bezdomnych. Pracownicy ośrodka pracują również ze sprawcami przemocy informując ich o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy w rodzinie.

Rok	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Liczba założonych niebieskich kart	15	15	30

Na terenie gminy Konstantynów działa zespół interdyscyplinarny, powołany w lutym 2011r., który do maja 2011r. odbył 3 spotkania.

d) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ksawerowie

Z doświadczeń pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ksawerowie wynika, że zjawisko przemocy w rodzinie występuje na terenie gminy, ale jest trudne do zdiagnozowania ze względu na to, że mieszkańcy nie zgłaszają tego problemu.

W latach 2008-2009 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ksawerowie nie zanotował zgłoszeń przypadków występowania przemocy w rodzinie, pracownicy ośrodka w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, pracy w terenie nie stwierdzili żadnych niepokojących sygnałów świadczących o występowaniu przemocy domowej i w związku z tym nie podejmowali żadnych interwencji.

W 2010r. zjawisko przemocy w rodzinie zostało dostrzeżone w środowisku lokalnym gminy Ksawerów i w związku z tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podjął prace z rodzinami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy domowej. W związku z powyższym wsparcie otrzymało 25 osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej oraz zostało założonych 17 niebieskich kart.

29 kwietnia 2011r Zarządzeniem Wójta Gminy Ksawerów został powołany zespół interdyscyplinarny.

30 października 2013 roku został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Ksawerów Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Rok	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Liczba założonych niebieskich kart	7	12	12

e) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutomiersku

f)

W latach 2012-2014 Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutomiersku w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie stosował procedurę Niebieskiej Karty. W

latach 2012 – 2014 łącznie zostało założonych 42 niebieskie karty. Rodziny zostały objęte pomocą socjalną, pedagogiczną, psychologiczną.

19 kwietnia 2011r. Uchwałą Rady Gminy Lutomiersk został przyjęty Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Lutomiersk.

Rok	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Liczba założonych niebieskich kart	11	18	13

g) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pabianicach

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pabianicach w latach 2012-2014 w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie objęto łącznie pomocą 26 rodzin. Rodziny zostały objęte przede wszystkim pomocą materialną, rzeczową oraz pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego. Ośrodek stosuje procedurę Niebieskiej Karty, w 2014r. założone zostało 12 kart.

Na terenie gminy wiejskiej Pabianice działa zespół interdyscyplinarny. 16 listopada 2010r. zostało podpisane porozumienie w sprawie budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i utworzenia zespołu interdyscyplinarnego. 24 lutego 2011r. Uchwałą Rady Gminy Pabianice został przyjęty Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie gminy Pabianice.

Rok	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Liczba założonych niebieskich kart	7	7	12

h) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej od dawna udziela pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Pracownicy Wydziału Pomocy Środowiskowej w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie udzielają pomocy w ramach pracy socjalnej, w szczególności w formie poradnictwa, konstruowania indywidualnych planów pomocy, przeprowadzania rozmów edukacyjno-motywujących ze sprawcami przemocy, współpracy

z innymi instytucjami, pomocy materialnej dla ofiar przemocy, organizowania pomocy dzieciom z rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej. Gmina Miejska Pabianice nie zapewnia ofiarom przemocy w rodzinie miejsc w ośrodku wsparcia. W przypadku wystąpienia takiej konieczności klienci Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach kierowani są do ośrodków w Łodzi. Miejskie Centrum Pomocy Społecznej stosuje procedurę Niebieskiej Karty. Pracownicy socjalni monitorują na bieżąco sytuację rodzin dotkniętych przemocą. Wszystkie osoby, którym założono Niebieskie Karty zostają objęte kompleksowa pomocą.

Liczba osób objętych pomocą Wydziału Pomocy Środowiskowej	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Liczba założonych Niebieskich Kart	9	21	15

W ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działający przy Miejskim Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej prowadzi Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Osoby, które skorzystały z pomocy punktu konsultacyjnego zostały objęte pomocą prawną i psychologiczną, w razie wystąpienia takiej konieczności pracownicy punktu nawiązywali również współpracę z innymi instytucjami a w ramach tej współpracy m.in. z pracownikami socjalnymi, dzielnicowymi, kuratorami, prokuratorami, psychologami, pedagogami, służbą zdrowia. Podejmowali również interwencje w terenie.

Jak wynika z doświadczeń Ośrodków Pomocy Społecznej przedstawione dane liczbowe nie odzwierciedlają faktycznej skali zjawiska przemocy w rodzinie, wynikają ze sporządzanych sprawozdań i wskazują jedynie na liczbę rodzin objętych pomocą z powodu występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Z obserwacji poczynionych przez pracowników socjalnych w trakcie wieloletniej pracy w terenie, bezpośrednich kontaktów ze środowiskiem lokalnym wynika, iż coraz więcej rodzin jest dotkniętych przemocą. Niestety nie wszystkie przypadki są zgłaszane czy nawet zauważane przez otoczenie, wiele osób, które zgłasza się do ośrodków po pomoc w związku z występowaniem przemocy domowej wycofuje się z dalszego postępowania, ale i tak zjawisko przemocy w rodzinie zaczyna być coraz bardziej zauważalne.

4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach

Na przestrzeni lat 2012-2015 do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie nie wpłynęło żadne zgłoszenie dotyczące przemocy w rodzinie, w związku z czym nie było przypadków udzielenia pomocy. W przypadku zgłoszenia występowania przemocy domowej rodziny nią dotknięte mogły uzyskać w PCPR w ramach funkcjonowania zespołu specjalistycznego poradnictwa szczegółowe informacje na temat właściwych w danych okolicznościach sposobów postępowania oraz dostępnej oferty instytucji pomocowych a także bezpośrednio pomoc prawną i psychologiczną.

PCPR w swej strukturze od połowy września 2015 roku prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który świadczy darmową pomoc w formie wsparcia psychologicznego oraz poradnictwa prawnego i socjalnego dla ofiar przemocy. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w uzasadnionych przypadkach zapewnia ofiarom przemocy schronienia do 3 miesięcy.

PCPR w Pabianicach do 2015r. nie realizowało programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie, mimo iż od 2012r. co roku występuje o przyznanie środków na ten cel:

	Rok	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**
Zgłoszone zapotrzebowanie	Liczba sprawców	15	15	45	15
	Kwota w zł.	22.500,00	22.500,00	67.500,00	12.690,00
Wysokość przyznanych środków	Liczba sprawców	4	5	6	5
	Kwota w zł.	6.000,00	7.500,00	9.000,00	4.230,00

Środki, które Wydział Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przyznawał w latach 2012-2015 Powiatowi Pabianickiemu nie zostały wykorzystane, ponieważ na zaproszenia (ogłoszone m.in. na stronie internetowej PCPR, tablicach ogłoszeń PCPR oraz w lokalnej prasie) nie wpłynęły żadne oferty spełniające wymagane kryteria.

PCPR w Pabianicach starało się pozyskać do realizacji w/w zadania specjalistów prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w powiatach ościennych, jednak z prowadzonych rozmów wynika, iż środki przyznane na realizację w/w

zadania były zbyt niskie, aby można było pozyskać specjalistów spoza terenu Powiatu Pabianickiego, ze względu na wysokie koszty i czas dojazdu.

Ze względu na trudności ze znalezieniem specjalistów spełniających wymagania dotyczące wykształcenia, doświadczenia oraz ukończonych kursów określone w MPiPS z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, PCPR w Pabianicach podejmowało również inne działania zmierzające do zapewnienia sprawcom przemocy w rodzinie wsparcia. W 2014r. złożony został wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie". W ramach priorytetu II „Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie" Powiat Pabianicki planował przeprowadzenie indywidualnych konsultacji – oddziaływań terapeutycznych ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc w rodzinie, prowadzonych przez psychologa. Wnioskowana kwota dofinansowania – 10.288,00zł. Wniosek nie został niestety rozpatrzony pozytywnie.

5. Sąd Rejonowy w Pabianicach

a) Sprawcy przemocy w rodzinie

Sprawcy przemocy w rodzinie	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Liczba osądzonych	72	-	82
Liczba skazanych ogółem	58	-	67
W tym na karę: - pozbawienia wolności	55	-	65
- ograniczenia wolności	3	-	
- karę grzywny	0	-	2
W tym liczba osób skazanych po raz kolejny	-	-	47

Sąd rejonowy w Pabianicach nie prowadzi statystyk dotyczących podziału sprawców ze względu na płeć.

Z w/w danych wynika, iż liczba osądzonych w związku ze zgłoszeniem stosowania przemocy w rodzinie jest stosunkowo niewielka w porównaniu z liczbą sprawców przemocy występującą w statystykach policyjnych a więc tylko w nielicznych przypadkach sprawy te mają finał przed obliczem sądu. Jednak jak wynika z informacji udzielonych przez Sąd Rejonowy w Pabianicach jeżeli już do tego dojdzie większość osądzonych zostaje skazana (w 2012r. 80,55% osądzonych, w 2014r. 81,70%,). Sprawcy przemocy w rodzinie w niemal wszystkich przypadkach zostali skazani na karę pozbawienia wolności. Trzech sprawców w 2012r. zostało skazanych na ograniczenie wolności, w 2014r. dwóch sprawców zostało skazanych na karę grzywny. Wśród skazanych sprawców przemocy domowej w 2014 roku 70,14 % została skazana po raz kolejny. Dane te wskazują na to, że kara pozbawieni wolności doraźnie pomaga uchronić ofiary przemocy domowej przed dalszym doznawaniem krzywdy – na czas odosobnienia sprawców, jednak po zakończeniu odbywania kary wielu z nich powraca do stosowania przemocy. Może to wskazywać na potrzebę opracowania i wdrożenia programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie, którego realizacja pomoże w redukcji zachowań agresywnych u sprawców oraz w powstrzymaniu ich przed dalszym stosowaniem przemocy domowej.

b) **Ofiary przemocy w rodzinie.**

Ofiary	**2012r.**	**2013r.**	**2014r.**
Kobiety	70	-	53
Małoletni	8	-	31
Mężczyźni	15	-	21

Ze statystyk Sądu Rejonowego w Pabianicach wynika, iż ofiarami przemocy w rodzinie są przede wszystkim kobiety, często krzywdzone są również dzieci. Mimo występowania mężczyzn - ofiar przemocy w statystykach policyjnych, sąd nie odnotował takich przypadków.

V. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program został opracowany i będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2015 r., poz. 583 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r., poz. 1286)
- Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. ZADANIA POWIATU W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z aktualnymi zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie powiat, w zakresie swoich zadań własnych, zobowiązany jest w szczególności:

- opracować i realizować powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,

- opracować i realizować programy służące działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,

- zapewnić osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsce w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań powiatu z zakresu administracji rządowej, finansowanych z budżetu państwa należy:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Program kierowany jest do:

1. Ofiar przemocy w rodzinie – w tym współmałżonków, partnerów w nieformalnych związkach, dzieci, osób starszych, osób niepełnosprawnych i innych,
2. Sprawców przemocy w rodzinie,
3. Świadków przemocy w rodzinie,
4. Przedstawicieli władz lokalnych,
5. Przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy (policja, pomoc społeczna, oświata, służba zdrowia, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych i innych),
6. Organizacji pozarządowych,
7. Kościołów i związków wyznaniowych,
8. Społeczności lokalnej.

VIII. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Pierwszym, niezmiernie istotnym elementem przeciwdziałania przemocy domowej jest dostrzeżenie problemu, potraktowanie go jako groźnego źródła cierpienia, zagrożenia i dysfunkcji człowieka, rodziny, społeczeństwa.

2. Niezbędnym warunkiem skutecznego udzielenia pomocy ofiarom jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.

3. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca, nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka. Nie ma żadnego usprawiedliwienia dla stosowania przemocy.

4. Przeciwdziałanie przemocy nie może opierać się na działalności tylko jednej instytucji, ponieważ żaden podmiot nie posiada wszystkich dostępnych narzędzi i możliwości rozwiązania problemów.

5. Współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej jest niezbędnym warunkiem skutecznego działania na rzecz osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.

6. Wszystkie służby pomagające ofiarom przemocy domowej powinny posługiwać się podobną procedurą postępowania i dokumentacją przypadku.

IX. CELE PROGRAMU

Strategiczne cele programu przeciwdziałania przemocy w Powiecie Pabianickim to:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Kompleksowa, profesjonalna pomoc ofiarom przemocy, szczególnie dzieciom.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

1. **Diagnozowanie i monitorowanie skali zjawiska przemocy domowej w Powiecie Pabianickim**

A. Zbieranie jeden raz do roku danych statystycznych z:
   a) Sądu Rejonowego w Pabianicach,
      – liczba przeprowadzonych spraw dotyczących przemocy w rodzinie,

- liczba osób osądzonych,
- liczba osób skazanych (w tym liczby kobiet i liczby mężczyzn) oraz rodzaju i wymiaru kary dla sprawców przemocy w rodzinie, a także informacji ile z tych osób było już wcześniej karanych za stosowanie przemocy w rodzinie,
- liczba ofiar przemocy w rodzinie z podziałem na płeć i wiek.

b) Komendy Powiatowej Policji, w poszczególnych gminach Powiatu Pabianickiego:
   - liczba przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie (procedura NK),
   - liczba ofiar przemocy domowej z podziałem na płeć i wiek,
   - liczba sprawców przemocy domowej z podziałem na wiek, płeć, z informacją w ilu przypadkach sprawcy pozostawali pod wpływem alkoholu,
   - liczba dzieci obecnych w miejscu interwencji, w tym przewiezionych w wyniku interwencji do placówek opiekuńczo-wychowawczych lub oddanych pod opiekę osób spokrewnionych,
   - liczba postępowań wszczętych z powodu znęcania się nad rodziną.

c) Gminnych ośrodków pomocy społecznej
   - czy jest realizowany gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie i jakie działania były podejmowane w ramach realizacji tego programu,
   - ile rodzin/osób zostało objętych pomocą w związku ze zgłoszeniem występowania zjawiska przemocy w rodzinie , jaki był rodzaj świadczonej pomocy (korzystanie z usług punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie, pomoc psychologiczna, prawna, socjalna, inna – jaka?),
   - czy ośrodki stosują procedurę niebieskiej karty i jaka była liczba założonych niebieskich kart,
   - czy na terenie gmin działają zespoły interdyscyplinarne, ile odbyły spotkań, ile przypadków przemocy w rodzinie rozpatrzyły,
   - czy gminy zapewniają osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia, jeżeli tak ile osób zostało do nich skierowanych.

d) Gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
   - czy w trakcie kontaktów z klientami odnotowały kontakt z ofiarami, sprawcami przemocy w rodzinie,

- jakie działania podejmowane były przez KRPA w związku z występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie (powiadomienie prokuratury, policji, sądu, innych instytucji, rozmowy interwencyjne z osobami nadużywającymi alkoholu stosującymi przemoc domową, kierowanie dorosłych ofiar przemocy do specjalistycznych placówek terapeutycznych, kierowanie dzieci ofiar przemocy do świetlicy socjoterapeutycznej i innych).

B. Gromadzenie danych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i analiza porównawcza w latach kolejnych.

2. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec problemu przemocy w rodzinie, poszerzanie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie

a) Popularyzowanie w środowisku lokalnym i lokalnych mediach tematów związanych z występowaniem, skutkami, zapobieganiem przemocy w rodzinie – współpraca z lokalną prasą i telewizją, prowadzenie kampanii promocyjno-informacyjnych.
b) Mobilizowanie środowiska lokalnego do reagowania na zjawisko przemocy w rodzinie – współpraca z lokalną prasą i telewizją, prowadzenie kampanii promocyjno-informacyjnych.
c) Opracowanie i wydanie ulotek, plakatów zawierających podstawowe informacje na temat możliwości podjęcia przez świadków działań przeciwko przemocy domowej.
d) Utworzenie strony internetowej promującej główne założenia programu oraz zawierającej podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie, dostępnych form pomocy, instytucji zajmujących się tym zjawiskiem.

3. Podnoszenie świadomości ofiar przemocy w rodzinie, poszerzanie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej, możliwości uzyskania pomocy

a) Opracowanie (utworzenie i aktualizacje) powiatowego informatora dla osób dotkniętych przemocą domową
   - podstawowa wiedza na temat zjawiska przemocy domowej
   - informacje prawne

- informacje (nazwa, zakres działań, adres, nr telefonu) na temat miejsc, gdzie ofiary, sprawcy, świadkowie przemocy domowej mogą zgłosić występowanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz uzyskać wsparcie

b) Opracowanie i wydanie ulotek, plakatów zawierających informacje na temat możliwości podjęcia działań przeciwko przemocy domowej oraz uzyskania pomocy, w tym ulotek i plakatów kierowanych do dzieci i młodzieży .

4. Zwiększenie skuteczności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

a) Uczestnictwo w ogólnopolskich, wojewódzkich konferencjach i kampaniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
b) Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w szkoleniach, wymianę doświadczeń.
c) Współpraca z Sądem Rejonowym w Pabianicach, KPP w Pabianicach, gminnymi realizatorami programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie – wymiana doświadczeń, praca w ramach zespołów interdyscyplinarnych, wypracowanie procedur współpracy na rzecz efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie
d) Promocja realizowanych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5. Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

a) Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej.
b) Utworzenie i prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

6. Oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie

a) Opracowanie i realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie
    - redukcja zachowań agresywnych u sprawców przemocy w rodzinie,
    - powstrzymanie ich przed stosowaniem przemocy domowej.

X. PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
2. Zwiększenie dostępności różnych form pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
3. Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej – utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej i specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
4. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
5. Skuteczne niwelowanie skutków zjawiska przemocy w rodzinie,
6. Zacieśnienie współpracy między instytucjami zajmującymi się zjawiskiem przemocy w rodzinie,
7. Wypracowanie jednolitych procedur działania.

XI. CZAS REALIZACJI I FINANSOWANIE PROGRAMU

Zakłada się, że Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie będzie realizowany w latach: 2011 – 2016. Działania w ramach realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie finansowane będą ze środków Powiatu Pabianickiego, gmin oraz budżetu państwa. Warunkiem wprowadzenia poszczególnych zadań w ramach realizacji programu jest zapewnienie w corocznym budżecie Powiatu Pabianickiego środków finansowych. Działania, które nie wymagają dodatkowych nakładów finansowych będą realizowane systematycznie. Realizacja poszczególnych zadań będzie zależała również od zdiagnozowanych potrzeb. Planowany zakres działań, terminy realizacji i przewidywane źródła finansowania określa Harmonogram realizacji zadań w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Powyższy program ma charakter otwarty i będzie w kolejnych latach rozwijany, aktualizowany oraz dostosowywany do potrzeb adresatów programu.

Za koordynację realizacji programu odpowiedzialny jest dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

XII. MONITORING I EWALUACJA

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie została opracowana po konsultacjach z instytucjami zajmującymi się przemocą w rodzinie, dane obrazujące skalę przemocy zostały udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Pabianicach, gminne i miejskie ośrodki pomocy społecznej jak również Sąd Rejonowy w Pabianicach. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Pabianickim jest zgodny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Strategią Rozwiazywania Problemów Społecznych w Powiecie Pabianickim na lata 2014 – 2020. Zadania określone w programie mają charakter długofalowy i będą realizowane przez cały czas trwania programu. W miarę występowania potrzeb jak również możliwości finansowych Powiatu zadania te będą aktualizowane i rozszerzane by były zgodne ze zmieniającymi się przepisami prawa oraz potrzebami mieszkańców powiatu. Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie po przez sprawozdawczość, która dokonywana będzie corocznie nie później niż do 31 marca każdego roku. Sprawozdanie obejmować będzie w szczególności:

- formy udzielanej pomocy ofiarom przemocy,
- liczbę osób korzystających z pomocy
- potrzeby w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sprawozdanie będzie przedstawiane i dane ocenie Radzie Powiatu Pabianickiego.

Ewaluacja programu polegać będzie przede wszystkim na ocenie jego efektów. Ocenie poddawane będą w szczególności:

- efekty działań realizowane w ramach zapewnienia wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie,
- efekty oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- efekty działań realizowanych w celu minimalizowania skali przemocy domowej na terenie powiatu.

Ewaluacja przeprowadzona będzie corocznie przez cały czas trwania programu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach.